

ROZHODNUTIE KOMISIE

z 24. júna 2011,

ktorým sa ustanovujú ekologické kritériá na udeľovanie environmentálnej značky EÚ pre mazadlá

[oznámené pod číslom K(2011) 4447]

(Text s významom pre EHP)

(2011/381/EÚ)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 66/2010 z 25. novembra 2009 o environmentálnej značke EÚ ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 8 ods. 2,

po porade s Výborom Európskej únie pre environmentálne označovanie,

keďže:

- (1) Environmentálna značka EÚ sa môže na základe nariadenia (ES) č. 66/2010 udeliť produktom, ktoré majú znížený vplyv na životné prostredie počas celého svojho životného cyklu.
- (2) V nariadení (ES) č. 66/2010 sa uvádza, že sa ustanovia špecifické kritériá environmentálnej značky EÚ pre jednotlivé skupiny produktov.
- (3) Rozhodnutím Komisie 2005/360/ES ⁽²⁾ sa ustanovili ekologické kritériá a s nimi súvisiace požiadavky na posudzovanie a overovanie pre mazadlá, ktorých platnosť skončí 30. júna 2011.
- (4) Tieto kritériá sa ďalej posudzovali vzhľadom na technologický vývoj. Tieto nové kritériá, ako aj súvisiace požiadavky na posudzovanie a overovanie by mali platiť štyri roky od dátumu prijatia tohto rozhodnutia.
- (5) Rozhodnutie 2005/360/ES by sa malo nahradiť z dôvodu prehľadnosti.
- (6) Výrobcom, ktorých produktom sa udelila environmentálna značka EÚ pre mazadlá na základe kritérií stanovených v rozhodnutí 2005/360/ES, by sa malo poskytnúť prechodné obdobie, aby mali dostatok času na prispôbenie svojich produktov revidovaným kritériám a požiadavkám. Výrobcom by sa taktiež malo povoliť predkladať žiadosti na základe kritérií stanovených v rozhodnutí 2005/360/ES alebo kritérií uvedených v tomto rozhodnutí až do ukončenia platnosti uvedeného rozhodnutia.

- (7) Opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 16 nariadenia (ES) č. 66/2010,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Skupina produktov „mazadlá“ obsahuje tieto kategórie:

Kategória 1: hydraulické kvapaliny a prevodové oleje do traktorov a ťahačov

Kategória 2: mastiace tuky a mastiace tuky pre upchávkové rúry

Kategória 3: oleje pre reťazové pily, činidlá na oddebnieť betónu, mazadlá oceľových lán, oleje pre upchávkové rúry a iné výrobky na dopĺňujúce mazanie

Kategória 4: oleje pre dvojtaktné motory

Kategória 5: priemyselné a lodné prevodové oleje

Článok 2

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „Mazadlo“ znamená prípravok, ktorý pozostáva zo základných kvapalín a aditív.
2. „Základná kvapalina“ znamená mastiacu kvapalinu, ktorej tok, starnutie, mastivosť a odolnosť proti opotrebeniu, ako aj vlastnosti týkajúce sa rozptýlenia znečisťujúcej látky sa pridaním aditív nezlepšili.
3. „Látka“ znamená chemický prvok a jeho zlúčeniny v prírodnom stave alebo získané akýmkoľvek výrobným procesom vrátane akýchkoľvek aditív potrebných na zachovanie stability produktov a akejkoľvek nečistoty pochádzajúcej z uplatneného postupu, ale s vylúčením všetkých rozpúšťadiel, ktoré sa môžu oddeliť bez toho, aby to ovplyvnilo stabilitu látky alebo aby sa tým zmenilo jej zloženie.
4. „Zahusťovadlo“ znamená látku alebo viaceré látky v základnej kvapaline, ktorá sa používa na zahustenie alebo úpravu reológie mastiacej kvapaliny alebo mastiaceho tuku.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 27, 30.1.2010, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 118, 5.5.2005, s. 26.

5. „Hlavná zložka“ znamená akúkoľvek látku, ktorá tvorí viac ako 5 % hmotnosti mazadla.
6. „Aditívum“ znamená látku alebo zmes, ktorej základnými funkciami sú zlepšenie toku, starnutia, mastivosti, odolnosti proti opotrebeniu alebo rozptylu znečisťujúcej látky.
7. „Mastiaci tuk“ znamená pevnú až polopevnú zmes, ktorá pozostáva zo „zahusťovadla“ a môže obsahovať iné zložky vyznačujúce sa osobitnými vlastnosťami v kvapalnom mazadle.

Článok 3

Na udelenie environmentálnej značky EÚ na základe nariadenia (ES) č. 66/2010 musí produkt patriť do skupiny produktov mazadlá vymedzenej v článku 1 tohto rozhodnutia a musí vyhovovať kritériám, ako aj požiadavkám na posudzovanie a overovanie stanoveným v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Článok 4

Ekologické kritériá pre skupinu produktov mazadlá, ako aj príslušné požiadavky na posudzovanie a overovanie platia štyri roky od dátumu prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 5

Na administratívne účely sa skupine produktov mazadlá prideluje číselný kód 027.

Článok 6

Rozhodnutie 2005/360/ES sa zrušuje.

Článok 7

1. Ako výnimka oproti článku 6 sa žiadosti o udelenie environmentálnej značky EÚ výrobkom patriacim do skupiny produktov mazadlá predložené pred dátumom prijatia tohto rozhodnutia vyhodnotia v súlade s podmienkami ustanovenými v rozhodnutí 2005/360/ES.

2. Žiadosti o udelenie environmentálnej značky EÚ výrobkom, ktoré patria do skupiny produktov mazadlá, predložené odo dňa prijatia tohto rozhodnutia, ale najneskôr do 30. júna 2011, môžu byť založené buď na kritériách stanovených v rozhodnutí 2005/360/ES, alebo na kritériách stanovených v tomto rozhodnutí. Takéto žiadosti sa posudzujú v súlade s kritériami, na ktorých sú založené.

3. Ak je environmentálna značka EÚ udelená na základe žiadosti posudzovanej podľa kritérií stanovených v rozhodnutí 2005/360/ES, táto environmentálna značka EÚ sa môže používať počas 12 mesiacov od dátumu prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 8

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

V Bruseli 24. júna 2011

Za Komisiu
Janez POTOČNIK
člen Komisie

PRÍLOHA

RÁMEC

Ciele kritérií

Cieľom týchto kritérií je predovšetkým presadzovať produkty, ktoré majú pri používaní nižší vplyv na vodu a pôdu a obsahujú vysoký podiel biomateriálov.

KRITÉRIÁ

1. Vylúčené alebo obmedzené látky a zmesi
2. Vylúčenie určitých látok
3. Dodatočné požiadavky v oblasti toxicity vo vodnom prostredí
4. Biologická odbúrateľnosť a bioakumulačný potenciál
5. Obnoviteľné suroviny
6. Minimálny technický výkon
7. Informácie uvedené na environmentálnej značke EÚ

Požiadavky na posudzovanie a overovanie

a) Požiadavky

Konkrétne požiadavky na posudzovanie a overovanie sa uvádzajú v rámci každého kritéria.

V prípade, keď sa od žiadateľa vyžaduje, aby predložil vyhlásenia, dokumentáciu, analýzy, protokoly o testoch alebo iný dôkaz potvrdzujúci súlad s kritériami, môžu tieto dokumenty podľa potreby pochádzať od žiadateľa a/alebo jeho dodávateľa(-ov) a/alebo ich dodávateľa(-ov) atď.

Dodávateľ aditíva, zahusťovadla alebo základnej kvapaliny môže poskytnúť relevantné informácie priamo príslušnému orgánu.

Pokiaľ je to možné, testy by sa mali vykonať v laboratóriách, ktoré spĺňajú všeobecné podmienky uvedené v norme EN ISO 17025 alebo v rovnocennej norme.

Podľa potreby možno použiť iné testovacie metódy ako tie, ktoré sa uvádzajú pre každé kritérium, ak ich príslušný orgán, ktorý žiadosť posudzuje, uzná za rovnocenné.

Príslušné orgány môžu podľa potreby vyžadovať podpornú dokumentáciu a vykonať nezávislé overenia.

Všeobecné požiadavky na posudzovanie jednotlivých zložiek mazadla sú uvedené v tabuľke 1.

b) Prahové hodnoty meraní

Pri všetkých zložkách, ktoré sa vyskytujú v množstve viac ako 0,010 hmotnostného percenta a ktoré boli zámerne pridané do použitého mazadla a/alebo zámerne vytvorené pri akejkoľvek jeho chemickej reakcii, sa jasne uvádzajú ich názvy a hmotnostná koncentrácia v produkte a podľa potreby ich registračné čísla CAS a ES.

Kritériá sa uplatňujú takto:

- na použité mazadlo kritéria 1 písm. a), kritérií 6 a 7,
- na každú uvedenú látku, ktorá bola zámerne pridaná alebo vytvorená v množstve viac ako 0,010 hmotnostného percenta kritéria 1 písm. b) a kritéria 2,
- na každú uvedenú látku, ktorá bola zámerne pridaná alebo vytvorená v množstve viac ako 0,10 hmotnostného percenta kritérií 3, 4 a 5.

Okrem toho celkový podiel uvedených látok v prípade, že sa na ne nevzťahujú stanovené kritériá 3 a 4, musí byť nižší ako 0,5 hmotnostného percenta.

KRITÉRIÁ UDELOVANIA ENVIRONMENTÁLNEJ ZNAČKY EÚ

Kritérium 1 – Vylúčené alebo obmedzené látky a zmesi

a) Nebezpečné látky a zmesi

Produkt alebo akákoľvek jeho časť nesmie v súlade s článkom 6 ods. 6 nariadenia (ES) č. 66/2010 o environmentálnej značke EÚ obsahovať látky (v akejkoľvek forme vrátane nanoforiem) spĺňajúce kritériá na pridelenie nižšie uvedených výstražných upozornení alebo rizikových viet podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ⁽¹⁾ alebo smernice Rady 67/548/EHS ⁽²⁾, ani látky uvedené v článku 57 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ⁽³⁾. Uvedené rizikové vety sa všeobecne vzťahujú na látky. Pokiaľ ide o nanoformy zámerne pridané do produktu, splnenie tohto kritéria sa musí preukázať pri ich akejkoľvek koncentrácii.

Zoznam výstražných upozornení a rizikových viet:

Výstražné upozornenie ⁽¹⁾	Riziková veta ⁽²⁾
H300 Smrteľný po požití	R28
H301 Toxický po požití	R25
H304 Môže byť smrteľný po požití a vniknutí do dýchacích ciest	R65
H310 Smrteľný pri kontakte s pokožkou	R27
H311 Toxický pri kontakte s pokožkou	R24
H330 Smrteľný pri vdýchnutí	R26
H331 Toxický pri vdýchnutí	R23
H340 Môže spôsobovať genetické poškodenie	R46
H341 Podozrivý, že spôsobuje genetické poškodenie	R68
H350 Môže spôsobiť rakovinu	R45
H350i Vdychovanie môže spôsobiť rakovinu	R49
H351 Podozrenie, že spôsobuje rakovinu	R40
H360F Môže poškodiť plodnosť	R60
H360D Môže poškodiť nenarodené dieťa	R61
H360FD Môže poškodiť plodnosť. Môže poškodiť nenarodené dieťa.	R60; R61; R60-61
H360Fd Môže poškodiť plodnosť. Podozrenie z poškodzovania nenarodeného dieťaťa.	R60-R63
H360Df Môže poškodiť nenarodené dieťa. Podozrenie z poškodzovania plodnosti.	R61-R62
H361f Podozrenie z poškodzovania plodnosti	R62
H361d Podozrenie z poškodzovania nenarodeného dieťaťa	R63
H361fd Podozrenie z poškodzovania plodnosti. Podozrenie z poškodzovania nenarodeného dieťaťa.	R62-63
H362 Môže spôsobiť poškodenie u dojčených detí	R64
H370 Spôsobuje poškodenie orgánov	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Môže spôsobiť poškodenie orgánov	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 353, 31.12.2008, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 396, 30.12.2006, s. 1.

Výstražné upozornenie ⁽¹⁾	Riziková veta ⁽²⁾
H372 Spôsobuje poškodenie orgánov pri dlhšej alebo opakovanej expozícii	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Môže spôsobiť poškodenie orgánov pri dlhšej alebo opakovanej expozícii	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Veľmi toxický pre vodné organizmy	R50
H410 Veľmi toxický pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami	R50-53
H411 Toxický pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami	R51-53
H412 Škodlivý pre vodné organizmy, s dlhodobými účinkami	R52-53
H413 Môže mať dlhodobé škodlivé účinky na vodné organizmy	R53
EUH059 Nebezpečný pre ozónovú vrstvu	R59
EUH029 Pri kontakte s vodou uvoľňuje toxický plyn	R29
EUH031 Pri kontakte s kyselinami uvoľňuje toxický plyn	R31
EUH032 Pri kontakte s kyselinami uvoľňuje veľmi toxický plyn	R32
EUH070 Toxické pri kontakte s očami	R39-41

⁽¹⁾ Podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008.

⁽²⁾ Podľa smernice 67/548/EHS.

Toto kritérium sa vzťahuje aj na tieto výstražné upozornenia a rizikové vety:

Výstražné upozornenie ⁽¹⁾	Riziková veta ⁽²⁾
H334: Pri vdýchnutí môže vyvolať alergiu alebo príznaky astmy, alebo dýchacie ťažkosti	R42
H317: Môže vyvolať alergickú kožnú reakciu	R43
H314 Spôsobuje vážne poleptanie kože a poškodenie očí	R34; R35
H319 Spôsobuje vážne podráždenie očí	R36
H315 Dráždi kožu	R38
EUH066 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky	R66
H336 Môže spôsobiť ospalosť a závraty	R67

⁽¹⁾ Podľa nariadenia (ES) č. 1272/2008.

⁽²⁾ Podľa smernice 67/548/EHS.

Látky alebo zmesi, ktorých vlastnosti sa ich spracovaním menia (napr. nie sú už biologicky dostupné, nastávajú v nich chemické zmeny) a dané nebezpečenstvo už neexistuje, sú od uvedenej požiadavky oslobodené.

Koncentračné limity látok spĺňajúcich kritériá článku 57 písm. a), b) alebo c) nariadenia (ES) č. 1907/2006 nesmú prekročiť 0,010 hmotnostného percenta. Ak sa odvoláva na špecifické koncentračné limity látok spĺňajúcich kritériá článku 57 písm. a), b) alebo c), mali by predstavovať menej ako jednu desatinu (1/10) najnižšej uvedenej špecifickej hodnoty koncentrácie, pokiaľ táto hodnota nie je nižšia ako 0,010 hmotnostného percenta.

Výnimky z kritéria 1 písm. a) sú uvedené v tabuľke 1.

Posudzovanie a overovanie splnenia kritéria: Žiadateľ poskytne príslušnému orgánu presné zloženie produktu. Žiadateľ preukáže, že látky v produkte spĺňajú toto kritérium, na základe informácií obsahujúcich minimálne informácie uvedené v prílohe VII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006. Tieto informácie sa musia vzťahovať na špecifickú formu látky použitú v produkte vrátane nanoforiem. Na tento účel poskytne žiadateľ vyhlásenie o splnení tohto kritéria spolu so zoznamom zložiek a súvisiacimi kartami bezpečnostných údajov v súlade s prílohou II k nariadeniu (ES) č. 1907/2006 pre produkt, ako aj pre všetky látky uvedené v jeho zložení(-iach). Koncentračné limity sa na kartách bezpečnostných údajov uvádzajú v súlade s článkom 31 nariadenia (ES) č. 1907/2006.

K dispozícii musí byť dostatočné množstvo údajov, aby bolo možné posúdiť nebezpečnosť produktu pre životné prostredie (označenú výstražnými upozorneniami H400 – H413 alebo rizikovými vetami: R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) v súlade s nariadením (ES) č. 1272/2008 alebo so smernicou 67/548/EHS a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 1999/45/ES⁽¹⁾.

Posudzovanie nebezpečnosti produktu pre životné prostredie sa vykonáva zvyčajnou metódou uvedenou v prílohe III k smernici 1999/45/ES, alebo metódou súčtu uvedenou v oddiele 4.1.3.5.2 nariadenia (ES) č. 1272/2008. Ako sa však vymedzuje v časti C prílohy III k smernici 1999/45/ES alebo v oddiele 4.1.3.3 nariadenia (ES) č. 1272/2008, výsledky testovania prípravku (či už ide o produkt vo forme prípravku, alebo o súbor aditív) sa môžu ako také použiť na úpravu klasifikácie, pokiaľ ide o toxicitu vo vodnom prostredí, ktorá by sa určila použitím zvyčajnej metódy alebo metódy súčtu.

b) Látky uvedené v súlade s článkom 59 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1907/2006

Výnimka z oslobodenia v článku 6 ods. 6 nariadenia (ES) č. 66/2010 sa nemôže udeliť, pokiaľ ide o látky určené ako látky, ktoré vzbudzujú veľmi veľké obavy, a zaradené do zoznamu ustanoveného v článku 59 nariadenia (ES) č. 1907/2006 prítomné v zmesiach v koncentráciách vyšších ako 0,010 hmotnostného percenta.

Posudzovanie a overovanie: Zoznam látok určených ako látky, ktoré vzbudzujú veľmi veľké obavy, a zaradených do zoznamu navrhovaných látok v súlade s článkom 59 nariadenia (ES) č. 1907/2006 nájdete na webovej stránke:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Odkaz na zoznam by sa mal uviesť v deň podania žiadosti.

Koncentračné limity sa uvádzajú v kartách bezpečnostných údajov podľa odseku 3.2.1 písm. c) prílohy II k nariadeniu Komisie (EÚ) č. 453/2010⁽²⁾.

Kritérium 2 – Vylúčenie určitých látok

V množstvách vyšších ako 0,010 hmotnostného percenta sa v konečnom produkte nesmú nachádzať tieto látky:

- látky, ktoré sa nachádzajú na zozname prioritných látok v oblasti vodnej politiky Únie v prílohe X k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁽³⁾, zmenenej a doplnenej rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady č. 2455/2001/ES⁽⁴⁾ a na zozname OSPAR, ktorý obsahuje chemické látky určené na prioritné opatrenia (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu = 00950304450000_000000_000000),
- zlúčeniny organických halogénov a dusitanové zlúčeniny,
- kovy alebo zlúčeniny kovov s výnimkou sodíka, draslíka, horčíka a vápnika; v prípade zahusťovadiel sa môžu použiť aj zlúčeniny lítia a/alebo hliníka až do hodnoty koncentrácií, ktoré obmedzujú iné kritériá v prílohe k tomuto rozhodnutiu.

Posudzovanie a overovanie: Žiadateľ písomne vyjadří a podpíše súlad s týmito kritériami.

Kritérium 3 – Dodatočné požiadavky v oblasti toxicity vo vodnom prostredí

Žiadateľ preukáže súlad splnením požiadaviek stanovených v kritériu 3.1 alebo 3.2.

Kritérium 3.1 – Požiadavky týkajúce sa mazadla a jeho hlavných zložiek

Je potrebné poskytnúť údaje o akútnej toxicite hlavných zložiek a zmesi vo vodnom prostredí.

Akútna toxicita vo vodnom prostredí jednotlivých hlavných zložiek sa uvádza na oboch týchto trofických úrovniach: riasy a dafnie⁽⁵⁾. Kritická koncentrácia akútnej toxicity vo vodnom prostredí jednotlivých hlavných zložiek je najmenej 100 mg/l.

Akútna toxicita vo vodnom prostredí použitého mazadla sa uvádza na všetkých týchto troch trofických úrovniach: riasy, dafnie a ryby. Kritická koncentrácia akútnej toxicity vo vodnom prostredí mazadla v kategórii 1 a 5 musí byť minimálne 100 mg/l a mazadla v kategóriách 2, 3 a 4 minimálne 1 000 mg/l.

Tabuľka 2 obsahuje súhrn požiadaviek pre jednotlivé kategórie mazadiel podľa kritéria 3.1.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 200, 30.7.1999, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 133, 31.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 331, 15.12.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ Pokiaľ ide o poskytovanie údajov týkajúcich sa mora, dafnie možno v rámci celého rozhodnutia nahradiť kôrovcami.

Posudzovanie a overovanie: Dajú sa použiť údaje buď o morskej, alebo o sladkovodnej toxicite. Testy sa vykonávajú pre príslušné testovacie druhy uvedené v týchto usmerneniach a s ich použitím: ISO/DIS 10253 alebo OECD 201, alebo časť C.3 prílohy k nariadeniu Rady (ES) č. 440/2008 ⁽¹⁾ pre riasy, ISO TC 147/SC5/WG2 alebo OECD 202, alebo časť C.2 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 pre dafnie a OECD 203 alebo časť C.1 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 pre ryby. Povolené sú aj rovnocenné testovacie metódy dohodnuté s príslušným orgánom. Prípustné sú iba (72 h)_{E_r}C50 pre riasy, (48 h)EC50 pre dafnie a (96 h)LC50 pre ryby.

Kritérium 3.2 – Požiadavky týkajúce sa jednotlivých uvedených látok v množstve vyššom ako 0,10 hmotnostného percenta

Výsledky testov chronickej toxicity vo forme údajov o koncentracii bez pozorovaného účinku (NOEC) sa uvádzajú na oboch týchto trofických úrovniach: dafnie a ryby.

V prípade chýbajúcich výsledkov testov toxicity sa poskytujú výsledky testov akútnej toxicity vo vodnom prostredí na oboch týchto trofických úrovniach: riasy a dafnie. V každej z piatich kategórií mazadiel sa povoľuje jedna alebo viacero látok, ktoré vykazujú určitý stupeň toxicity vo vodnom prostredí, pokiaľ ich kumulovaná hmotnostná koncentrácia zodpovedá hodnotám v tabuľke 1.

Posudzovanie a overovanie: Údaje o koncentracii bez pozorovaného účinku (NOEC) na dvoch trofických úrovniach, dafnie a ryby, sa získajú týmito testovacími metódami: časť C.20 pre dafnie a časť C.14 pre ryby prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo rovnocenné testovacie metódy dohodnuté s príslušným orgánom.

Pre riasy a dafnie sa dajú použiť údaje buď o morskej, alebo o sladkovodnej akútnej toxicite. Testy v morskej vode sa vykonávajú pre príslušné testovacie druhy uvedené v týchto usmerneniach a s ich použitím: ISO/DIS 10253 alebo OECD 201, alebo časť C.3 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 pre riasy, ISO TC 147/SC5/WG2 alebo OECD 202, alebo časť C.2 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 pre dafnie a OECD 203 alebo časť C.1 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 pre ryby. Sú povolené aj rovnocenné testovacie metódy dohodnuté s príslušným orgánom. Prípustné sú iba (72 h)_{E_r}C50 pre riasy a (48 h)EC50 pre dafnie.

Posudzovanie a overovanie splnenia kritéria 3.1 a 3.2: Príslušnému orgánu sa musia predložiť protokoly o testoch vysokej kvality alebo údaje z literatúry (testovanie podľa prípustných protokolov a správnej laboratórnej praxe) vrátane odkazov, ktoré dokazujú splnenie požiadaviek na toxicitu vo vodnom prostredí stanovených v tabuľke 1.

V prípade málo rozpustných látok alebo prípravkov (< 10 mg/l) sa pri určovaní toxicity vo vodnom prostredí môže použiť metóda Water Accomodated Fraction (WAF). Stanovená úroveň dávkovania, niekedy uvedená ako LL50 a týkajúca sa smrtiacej dávky sa môže použiť priamo v klasifikačných kritériách. Príprava WAF sa riadi odporúčaniami stanovenými v súlade s jedným z týchto usmerení: ECETOC technická správa č. 20 (1986), príloha III k testu OECD 1992 301 alebo usmernenie ISO 10634, alebo norma ASTM D6081-98 (Standard practice for Aquatic Toxicity Testing for Lubricants: Sample Preparation and Results Interpretation alebo rovnocennými metódami). Okrem toho sa preukázanie netoxickosti látky na jej hranici rozpustnosti vo vode považuje za vyhovujúce požiadavkám tohto kritéria.

Štúdiá o toxicite vo vodnom prostredí sa nemusia vykonať, keď:

- klasifikácia látky, základnej kvapaliny alebo aditíva sa už uvádza na klasifikačnom zozname látok na použitie v mazadlách alebo
- možno predložiť platný doklad o splnení požiadaviek vydaný príslušným orgánom, alebo
- je málo pravdepodobné, že látka prejde cez biologické membrány $M_r > 800$ g/mol alebo molekulárny priemer $> 1,5$ nm (> 15 Å), alebo
- látka je polymér a jeho molekulová hmotnostná frakcia pod 1 000 g/mol je menej ako 1 %, alebo
- látka je vysoko nerozpustná vo vode (rozpustnosť vo vode < 10 µg/l),

keďže tieto látky sa nepovažujú za toxické pre riasy a dafnie vo vodnom prostredí.

V prípade potreby sa určí rozpustnosť látok vo vode podľa testovacej metódy OECD 105 alebo podľa rovnocenných testovacích metód.

Molekulová hmotnostná frakcia polyméru pod 1 000 g/mol sa určí podľa časti A.19 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo podľa rovnocenných testovacích metód.

Kritérium 4 – Biologická odbúrateľnosť a bioakumulačný potenciál

Požiadavky na biologickú odbúrateľnosť a bioakumulačný potenciál musí spĺňať každá uvedená látka v množstve nad 0,10 hmotnostného percenta.

Mazadlo nesmie obsahovať látky, ktoré sú zároveň: biologicky neodbúrateľné a (potenciálne) bioakumulačné.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 142, 31.5.2008, s. 1.

Mazadlo však môže obsahovať jednu alebo viacero látok s určitým stupňom odbúrateľnosti a potenciálnej alebo skutočnej bioakumulácie, pokiaľ ich kumulovaná hmotnostná koncentrácia neprekračuje hodnoty uvedené v tabuľke 1.

Posudzovanie a overovanie: Súlad sa preukáže poskytnutím týchto informácií:

Protokoly o testoch vysokej kvality alebo údaje z literatúry (testovanie podľa prípustných protokolov a správnej laboratórnej praxe) vrátane odkazov na biologickú odbúrateľnosť a v prípade potreby na (potenciálnu) bioakumuláciu každej zložky.

4.1. Biologická odbúrateľnosť

Látka sa považuje za *úplne biologicky odbúrateľnú* (aeróbnu), ak:

1. v 28-dňovej štúdií biologickej degradácie podľa časti C.4 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008, OECD 306, OECD 310 sa dosiahnu tieto úrovne biologickej odbúrateľnosti:

- v testoch úplnej biologickej odbúrateľnosti založených na rozpustenom organickom uhlíku $\geq 70\%$,
- v testoch úplnej biologickej odbúrateľnosti založených na vyčerpaní kyslíka alebo na tvorbe oxidu uhličitého $\geq 60\%$ teoretického maxima.

V teste úplnej biologickej odbúrateľnosti sa zásada 10-dňového okna nebude nutne uplatňovať. Ak látka dosiahne prah biologickej odbúrateľnosti v rámci 28 dní, avšak nie v rámci 10-dňového okna, predpokladá sa, že jej rýchlosť odbúrateľnosti je pomalšia.

2. Pomer BSK5/TSP alebo BSK5/ChSK je väčší alebo sa rovná 0,5. Môže sa použiť len pomer BSK5/(TSP alebo ChSK), ak nie sú dostupné žiadne údaje založené na časti C.4 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008, OECD 306 alebo OECD 310 alebo na iných rovnocenných testovacích metódach. BSK5 sa určí podľa časti C.5 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo podľa rovnocenných metód, zatiaľ čo ChSK sa určí podľa časti C.6 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo podľa rovnocenných metód.

Látka sa považuje za *inherentne biologicky odbúrateľnú*, ak preukazuje:

- biologickú odbúrateľnosť $> 70\%$ v časti C.9 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo v teste OECD 302 C na inherentnú biologickú odbúrateľnosť alebo v rovnocennej testovacej metóde, alebo
- biologickú odbúrateľnosť $> 20\%$, ale $< 60\%$ po 28 dňoch v časti C.4 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008, v testoch OECD 306, OECD 310 založených na vyčerpaní kyslíka alebo na tvorbe oxidu uhličitého, alebo na rovnocenných metódach.

Test biologickej odbúrateľnosti sa nemusí vykonať, keď:

- klasifikácia látky, základnej kvapaliny alebo aditíva sa už uvádza na klasifikačnom zozname látok na použitie v mazadlách alebo možno predložiť platný doklad o splnení požiadaviek vydaný príslušným orgánom.
- látka je biologicky neodbúrateľná, ak nespĺňa kritériá na úplnú a inherentnú biologickú odbúrateľnosť.

Žiadateľ môže na odhad biologickej odbúrateľnosti látky využiť aj krížové údaje. Krížové údaje na posúdenie biologickej odbúrateľnosti látky sú prijateľné, ak sa referenčná látka odlišuje od látky použitej v produkte len jednou funkčnou skupinou alebo fragmentom. Ak je referenčná látka ľahko alebo inherentne biologicky odbúrateľná a funkčná skupina má pozitívny účinok na aeróbnu biologickú odbúrateľnosť, potom sa aj použitá látka môže považovať za ľahko alebo inherentne biologicky odbúrateľnú. Funkčné skupiny alebo fragmenty s pozitívnym účinkom na biologickú odbúrateľnosť sú: alifatický a aromatický alkohol [-OH], alifatická a aromatická kyselina [-C(=O)-OH], aldehyd [-CHO], ester [-C(=O)-O-C], amid [-C(=O)-N alebo -C(=S)-N]. Poskytne sa zodpovedajúca a hodnoverná dokumentácia k štúdiu o referenčnej látke. V prípade porovnania s fragmentom, ktorý nebol uvedený vyššie, je potrebné poskytnúť zodpovedajúcu a hodnovernú dokumentáciu týkajúcu sa štúdií o pozitívnom účinku funkčnej skupiny na biologickú odbúrateľnosť látok s podobnou štruktúrou.

4.2. Bioakumulácia

(Potenciálna) bioakumulácia sa nemusí určovať, ak má látka:

- $M_r > 800$ g/mol alebo
- molekulárny priemer $> 1,5$ nm (> 15 Å), alebo
- rozdeľovací koeficient v systéme oktanol-voda $\log K_{ow} < 3$ alebo > 7 , alebo
- namerané FBK je ≤ 100 l/kg, alebo
- látka je polymér a jeho molekulová hmotnostná frakcia pod 1 000 g/mol je menej ako 1 %.

Keďže väčšina látok, ktoré sa používajú v mazadlách, je úplne hydrofóbná, mala by sa hodnota FBK zakladať na hmotnostnom obsahu lipidov a musí sa venovať pozornosť zabezpečeniu dostatočného expozičného času.

Faktor biokoncentrácie (FBK) sa určí podľa časti C.13 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo rovnocennými testovacími metódami.

Rozdeľovací koeficient v systéme oktanol-voda ($\log K_{ow}$) sa určí podľa časti A.8 prílohy k nariadeniu (ES) č. 440/2008 alebo OECD 123 alebo rovnocennými testovacími metódami. V prípade organickej látky inej ako povrchovo aktívne látky, pre ktorú neexistuje experimentálna hodnota, sa dá použiť metóda výpočtu. Povolené sú tieto metódy výpočtu: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) a SPARC. Hodnoty $\log K_{ow}$ stanovené na základe týchto metód výpočtu < 3 alebo > 7 znamenajú, že látka by nemala byť bioakumulačná.

Hodnoty $\log K_{ow}$ sa vzťahujú iba na organické chemické látky. Na vyhodnotenie bioakumulačného potenciálu neorganických zlúčenín, povrchovo aktívnych látok a niektorých zlúčenín organických látok s kovmi sa vykoná meranie FBK.

Kritérium 5 – Obnoviteľné suroviny

Zložené produkty majú obsah uhlíka odvodený z obnoviteľných surovín, ktorý je:

- ≥ 50 % (m/m) pre kategóriu 1,
- ≥ 45 % (m/m) pre kategóriu 2,
- ≥ 70 % (m/m) pre kategóriu 3,
- ≥ 50 % (m/m) pre kategóriu 4,
- ≥ 50 % (m/m) pre kategóriu 5.

Obsah uhlíka získaného z obnoviteľných surovín znamená percentuálny podiel hmotnosti zložky A \times [počet atómov uhlíka v zložke A získaných z (rastlinných) olejov alebo zo (živočíšnych) tukov, vydelený celkovým počtom atómov uhlíka v zložke A] plus percentuálny podiel hmotnosti zložky B \times [počet atómov uhlíka v zložke B získaných z (rastlinných) olejov alebo zo (živočíšnych) tukov, vydelený celkovým počtom atómov uhlíka v zložke B] plus percentuálny podiel hmotnosti zložky C \times [počet atómov uhlíka v zložke C získaných z (rastlinných) olejov alebo zo (živočíšnych) tukov, vydelený celkovým počtom atómov uhlíka v zložke C] a tak ďalej.

V žiadosti žiadateľ uvedie druh(-y), zdroj(-e) a pôvod suroviny(-ín) hlavných zložiek.

Posudzovanie a overovanie: Žiadateľ predloží príslušnému orgánu vyhlásenie o splnení tohto kritéria.

Kritérium 6 – Minimálny technický výkon

- a) Hydraulické kvapaliny: Minimálne kritériá technického výkonu uvedené v tabuľkách 2 až 5 ISO 15380. Dodávateľ uvedie na svojej karte informácií o produkte, ktoré 2 elastoméry boli testované.
- b) Priemyselné a lodné prevodové oleje: Minimálne požiadavky na technický výkon podľa DIN 51517. Dodávateľ uvedie na svojej karte informácií o produkte, ktorý oddiel (I, II alebo III) bol vybraný.
- c) Oleje pre reťazové píly: Minimálne kritériá technického výkonu RAL UZ 48 na udelenie značky „Der Blaue Engel“.
- d) Oleje pre dvojtaktné motory na námorné účely: Minimálne kritériá technického výkonu uvedené v osvedčení NMMA pre mazadlá pre dvojtaktné zážihové motory spĺňajúce kritériá na udelenie značky TC-W3.
- e) Oleje pre dvojtaktné motory na suchozemské účely: Minimálne splnenie kritérií technického výkonu na úrovni EGD uvedené v ISO 13738:2000.
- f) Všetky ostatné mazadlá: prispôsobený na daný účel.

Posudzovanie a overovanie: Žiadateľ predloží príslušnému orgánu vyhlásenie o splnení tohto kritéria spolu so súvisiacou dokumentáciou.

Kritérium 7 – Informácie uvedené na environmentálnej značke

Alternatívna značka s textovým poľom musí obsahovať tento text:

- „— Používaním sa menej poškodzuje voda a pôda.
- S veľkým podielom biomateriálov“.

Toxicita vo vodnom prostredí (Iba kritérium 3.2)		Kumulovaný hmotnostný podiel (hmotnostné percento) látok nachádzajúcich sa v:				
		Katégoria 1	Katégoria 2	Katégoria 3	Katégoria 4	Katégoria 5
Toxické (F)	1 mg/l < akútna toxicita ≤ 10 mg/l alebo 0,1 mg/l < NOEC ≤ 1 mg/l	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Vysoko toxické (G)	Akútna toxicita ≤ 1 mg/l alebo NOEC ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Biologická odbúrateľnosť a bioakumulácia (Kritérium 4)		Kumulovaný hmotnostný podiel (hmotnostné percento) látok nachádzajúcich sa v:				
		Katégoria 1	Katégoria 2	Katégoria 3	Katégoria 4	Katégoria 5
Úplne aeróbne biologicky odbúrateľné (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Inherentne aeróbne biologicky odbúrateľné (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Biologicky neodbúrateľné A nebioakumulačné (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Biologicky neodbúrateľné A bioakumulačné (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Frakcia, ktorej toxicita vo vodnom prostredí (kritérium 3.2) alebo biologická odbúrateľnosť/bioakumulácia (kritérium 4) sa neposudzuje		Kumulovaný hmotnostný podiel (hmotnostné percento) látok nachádzajúcich sa v:				
		Katégoria 1	Katégoria 2	Katégoria 3	Katégoria 4	Katégoria 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Obnoviteľnosť (Kritérium 5)		Kumulovaný hmotnostný podiel (hmotnostné percento) látok nachádzajúcich sa v:				
		Katégoria 1	Katégoria 2	Katégoria 3	Katégoria 4	Katégoria 5
Podľa obsahu uhlíka		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
		Katégoria 1	Katégoria 2	Katégoria 3	Katégoria 4	Katégoria 5
Minimálny technický výkon (Kritérium 6)		Hydraulické kvapaliny: ISO 15380 tabuľky 2 až 5 Prevodové oleje do traktorov a ťahačov: prispôsobený na daný účel	Prispôsobený na daný účel	Oleje pre reťazové pily: podľa RAL UZ 48 Iné: prispôsobený na daný účel	Oleje pre dvojtaktné motory na námorné účely: podľa NMMA TC-W3 Oleje pre dvojtaktné motory na suchozemské účely: podľa úrovne EGD v ISO 13738:2000	Priemyselné a lodné prevodové oleje: DIN 51517

(*) M je multiplikačný faktor 10 pre látky, ktoré sú vysoko toxické vo vodnom prostredí podľa tabuľky 1b smernice Komisie 2006/8/ES (Ú. v. EÚ L 19, 24.1.2006, s. 12).

Multiplikačný faktor (M)	Hodnota LC50 alebo EC50 [„L(E)C50“] látky
1	$0,1 < L(E)C50 \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C50 \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C50 \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C50 \leq 0,001$

Pre látky s hodnotou LC50 alebo EC50 nižšou ako 0,0001 mg/l sa zodpovedajúce koncentračné limity vypočítajú príslušným spôsobom (v rozstupe podľa faktora 10).

Tabuľka 2

Požiadavky v oblasti toxicity vo vodnom prostredí pre jednotlivé kategórie mazadiel – Požiadavky na údaje týkajúce sa mazadla a jeho hlavných zložiek

Kritérium 3.1	Kategória 1	Kategória 2	Kategória 3	Kategória 4	Kategória 5
Akútna toxicita čerstvo pripraveného mazadla vo vodnom prostredí na troch trofických úrovniach: riasy, dafnie a ryby.	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 100 mg/l
Akútna toxicita jednotlivých hlavných zložiek vo vodnom prostredí na oboch trofických úrovniach: riasy a dafnie.	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l